

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие
и от държавния бюджет на Република България

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

Проект BG161PO001/3.3-01/2008/001-11

"Комуникационна кампания за насърчаване на вътрешния туризъм в Република България"

www.tourism.government.bg

брой 41/април 2015

Изложбата „Епопея на тракийските царе“ беше открита в Лувъра

Изложбата „Епопея на тракийските царе – археологически открития в България“, която представя 1628 експоната от 17 български музея, беше открита в музея Лувър в Париж на 14 април. Експозицията е разположена в самостоятелното „крило Ришельо“ непосредствена близост до пирамидата и може да бъде разгледана до 20 юли. Очаква се да я посетят над 4 млн. души. Изложбата се провежда под патронажа на министър-председателя на България Бойко Борисов. На церемонията по откриването присъстваха вицепремиерът и министър на вътрешните работи Румяна Бъчварова, министърът на туризма Никола Ангелкова и министърът на културата Вежди Рашидов, по чиято инициатива се организира изложбата. Сред почетните гости бяха генералният секретар на ЮНЕСКО Ирина Бокова и певицата от български произход Силви Вартан.

С най-много експонати в изложбата в Лувъра са представени археологическите колекции на Националния археологически институт с музей - БАН, на Националния исторически музей, на Регионалния археологически музей в Пловдив и Историческия музей в Казанлък. С изключително представителни експонати участват и регионалните музеи във Враца, Варна, Русе, Ловеч и Бургас и общинските музеи в Септември, Несебър и Созопол. Отделни находки са предоставени от музеите в Шумен, Исперих, Карнобат, Хасково и Стрелча.

Фокус на изложбата е Одриското царство. За пръв път е представен пълният

гробен инвентар на богатите погребения на тракийски аристократи от некрополите при Дуванлии, Калояново-Чернозем и Маломирово-Златиница, които илюстрират формирането на Одриското царство, икономическата мощ на владетелите му от V век пр. Хр. до началните десетилетия на III век пр. Хр. За разлика от предишните тракийски изложби, включващи главно предмети от благородни метали, в тази изложба за първи път гробните комплекси са представени в тяхната цялост.

Централната част на изложбата показва царското погребение в могилата

Снимка: Исторически музей Панагюрище

„Голямата Косматка“ край Шипка, считана за гроб на Севт III. Най-важният акцент на експозицията е бронзовата глава на царя – уникален шедевър на античната скулптура. Друг важен момент в изложбата са археологическите свидетелства за възприемането и използването на гръцкия език, както от царската канцелария - каменни плочи с официални договори от Пистирис и Севтополис, така и от населението на тези селища - фрагменти от глинени съдове с графити с тракийски и гръцки имена и кратки текстове. Специално място е отредено и на инструментите на майсторите-занаятчии, торевти и ювелири, открити във всяко значително тракийско селище от земите на одриси, гети и трибали. Изкуството на последните е представено с известните съкровища от Рогозен, Борово и Летница, с находки от Могиланската могила, както и с новооткритото златно съкровище – гробен дар от Свещари.

В изложбата е отредено място на крайбрежните гръцки градове, неделима част от територията и културата на Тракия. Представени са различни гробни находки от некрополите на Одесос, Месембрия и Аполония. Скулптура, теракоти, рисувани гръцки съдове, златни накити, апликации от слонова кост за саркофаг представят многоликия живот в гръцките колонии и техните контакти с Вътрешна Тракия. В центъра на четвъртата зала, показваща многообразието на тракийската култура, е разположено златното Панагюрско съкровище.

50

**МАЛКО
ПОЗНАТИ**

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

Голяма Косматка – гробницата на тракийския цар Севт III

Една от най-интересните и богати тракийски гробници по българските земи – на одриския цар Севт III – е открита през есента на 2004 г. в могилата Голяма Косматка (на 1 км южно от град Шипка и на 12 км северно от Казанлък). Находката е истинска сензация. Покойният вече археолог д-р Георги Китов изважда от „утробата“ на Голяма Косматка истинско царско погребение, при това неограбено – нито в древността, нито от днешните иманяри. Общото тегло на златните предмети, намерени в могилата, надхвърля килограм, което ги превръща в най-голямата златна находка за Тракия.

Гробницата е строена в края на V – началото на IV в. пр.Хр. При разкопките са намерени над 20 златни и 70 сребърни и бронзови предмета, като всеки от тях представлява висок художествен образец на тракийското изобразително изкуство. Сред тях са **златният венец на тракийския владетел Севт III** от дъбови листа и жълъди, златен киликс (чаша за вино), фиала и каничка, наколенници и шлем, златни апликации за конска амуниция с глави на елени и др. Оригиналните находки днес са изложени в историческия музей в Казанлък.

Забележителна е ритуално погребаната пред фасадата бронзова глава на брадат мъж с очи от полускъпоценни камъни. Изработката се отличава със своята детайлност и прецизност. Според д-р Китов това безспорно е главата на погребания владетел Севт III, а авторът ѝ най-вероятно е най-големият скулптор на Древна Гърция – атинянинът Фидий, или някой от учениците му. Бронзовата глава е важно свидетелство за тракийските орфически ритуали, които водят началото си от тракийския митологичен герой Орфей, прочул се с магическата си певческа дарба и трагичната си любов към Евридика. Именно завръщането на Орфей невредим от подземното царство на сенките, където слиза да търси мъртвата си любима, го прави носител на тайното познание за

безсмъртието, което е и идейното ядро на орфизма. Орфей посвещава в орфическия култ най-отбраните тракийски мъже, събира ги на тайни ритуали в пещерите и така предизвиква гнева на жените им, които в крайна сметка го убиват, разчленявайки тялото му.

Храм-гробницата се състои от коридор, преддверие, кръгла камера с високо куполно покритие и правоъгълна камера, изградена като саркофаг от два монолит-

ни каменни блока, единият от които тежи над 60 тона. Трите помещения са построени с правоъгълни каменни блокове и са покрити с плочи. Двукрила мраморна врата затваря входа на кръглата камера. Запазените цветни орнаменти върху крилата на мраморната камерна врата символизират посоките на света и кръговрата на времето. Горните полета на крилата са украсени с изображения на бог Дионис, като в източното той е олицетворение на Слънцето, а в западното – на земята и нощта. При орнаментите върху източното крило доминира червеният цвят, а при тези в западното крило преобладава черното.

В правоъгълната камера са издълбани каменно ложе и ритуална масичка. Те са били покривани с тъкан, изработена от златна нишка, след което се е извършвало пищно ритуално погребение на владетеля, почитан като бог. Върху фиалата, каничката и шлема е изписано името на Севт, което доказва, че в началото на III в.

пр.Хр. тук е погребан именно той – един от най-известните владетели на Одриското царство. Неговата столица **Севтополис се намира на дъното на язовир „Копринка“** – на десетина километра югозападно от гробницата.

В камерата грижливо са положени личните вещи и даровете, необходими за задгробния живот на владетеля. При погребението е зазидан входът на кръглата камера и на преддверието, конят на владетеля е принесен в жертва, а коридорът е ритуално опожарен.

Най-вероятно тялото е било изгорено другаде, тъй като в гробницата не са намерени тленни останки. Вместо това на 7 метра от фасадата на храма е погребана главата от статуята на Севт, която е стояла на пиедестал в столицата Севтополис. Така повеляват орфическите обичаи – както самият Орфей е умъртвен чрез разчленяване на тялото, така и неговите последователи следва да бъдат погребвани с разчленени тела или пък изгаряни, а прахът им да бъде разпръсван във всички посоки. Бронзовата глава на Севт е с е-

стествени размери и е отчупена от статуя, висока най-вероятно 1,8 метра. Според д-р Георги Китов „бронзовата уникална находка е толкова съвършена и **лицето изразява толкова много мисъл, че е похубаво от „Мислителя“ на Роден**“.

За предметите, открити в гробницата при могилата Голяма Косматка, д-р Китов казва още: „Предметите са уникални със своето изящество и възраст – V в. пр.н.е. Това са до момента най-ранните находки от този тип. Съдовете от злато, апликациите, венецът – това са изключителни неща. Намерените предмети нямат аналози. Някои от тях са непознати в досегашната история на тракийската археология“.

ЗА КОНТАКТИ:

Туристически информационен център – Казанлък

гр. Казанлък, ул. „Искра“ № 4
тел.: + 359 4319 95 53; 359 4319 83 52
e-mail: culture.tourism.kz@abv.bg